

Vergadering Raad van Bestuur

Datum	3 oktober 2023		
Agendapunt	Agendapunt 4	Nummer	23 – 342
Onderwerp	Hoofdlijn en proces MFO 2024-2029		
Directeur	SBK		
Opsteller	[REDACTED]		
Portefeuillehouder RvB	Maarten Camps		

Onderwerp heeft instemming van

Directeur	Toelichting
FEZ	

Door Raad van bestuur te nemen besluiten

1. RvB gaat akkoord met de voorgestelde opzet, hoofdlijn en financiële bespreekpunten voor de MFO 2024-2029.
2. RvB gaat akkoord met het geschetste MFO proces, waaronder de verdere uitwerking intern UWV en de afstemroute met SZW.

Samenvatting onderwerp en reden bespreking**Aanleiding**

We geven in de MFO 2024-2029 inzicht in het financiële beeld voor de komende jaren en geven aan op welke punten we met SZW in overleg willen over extra middelen. Door in december de Meerjarige Financiële Ontwikkelingen (MFO) aan te leveren bij de minister, sluiten we goed aan op het begrotingsproces van SZW en het Rijk. De MFO is daarmee onze input aan SZW voor de voorjaarsbesluitvorming van het kabinet in 2024 (zie 'achtergrond'). Deze voorlegger doet een voorstel voor de opzet, hoofdlijn en financiële bespreekpunten (claims) voor de MFO 2024-2029.

Context

Om uitvoering te geven aan onze maatschappelijke opdracht en veranderagenda moeten wij als publieke dienstverlener over voldoende middelen beschikken. Tegelijkertijd weten we dat het Rijk voor een forse bezuinigingsopgave staat¹. Ervaringen uit het verleden hebben geleerd dat ongerichte bezuinigingen burgers in de knel heeft gebracht met als gevolg de reparaties via WaU en naar aanleiding van de Toeslagenaffaire. De MFO biedt een kans om, naast individuele claims, het belang van voldoende middelen voor de uitvoering van onze publieke taken onder de aandacht te brengen. Tegelijkertijd kan dit gevolgen hebben voor de mogelijkheden die SZW ziet om claims toe te kennen.

Middelen dienstverlening vanaf 2024

Het uitvoeringskostenbudget voor 2024 bedraagt € 2.385 miljoen. Het budget is daarmee in 2024 ca. € 96 miljoen lager dan in 2023. Deze afname wordt voor het grootste deel door lagere (verwachte) cliëntenaantallen. Een kanttekening hierbij is dat het budget ook daalt vanwege de kosten voor de NOW die nog in het budget 2024 opgenomen moeten worden. Voor de dienstverlening NOW worden in 2024 nog kosten gemaakt voor de definitieve subsidievestigingen die kunnen leiden tot terugbetalingen of verrekeningen. De verwachting is dat deze kosten iets lager zullen zijn dan de toegekende 29 miljoen in 2023. Vooral bij de ZW ligt de raming fors lager t.o.v. de begroting 2023. Voor alle wetten samen daalt het volumebudget met ca. € 70 miljoen.

Voorstel inhoud MFO*Opzet*

Voorgesteld wordt de MFO conform de afgelopen jaren als volgt op te bouwen:

1. Het meerjarig financieel beeld van UWV
2. Financiële bespreekpunten
3. Financiële risico's

¹ Volgend kabinet zal 17 miljard moeten besparen ([link](#))

Voor de MFO is er niet één specifiek onderwerp om uit te lichten maar richt de uitdaging zich op meerdere ontwikkelingen met een financiële impact. We geven daarom in het meerjarig financiële beeld een bredere bespiegeling te geven van financiële uitdagingen in de (nabije) toekomst, waaronder de financiële impact van de verbetering in de dienstverlening (inclusief informatiehuishouding) en de veranderingen die we de aankomende jaren willen doorvoeren in onze ICT.

Meerjarig Financieel Beeld

Hier schetsen we de uitkomsten van het begrotingsproces 2024 en geven we aan wat de implicaties zijn voor het financiële beeld in de komende jaren. We geven een bespiegeling van de financiële uitdagingen in de (nabije) toekomst. De kernboodschap van de MFO 2024-2029 zal naar verwachting de volgende zijn.

In de periode 2020 – 2023 is ons budget jaarlijks toegenomen. In 2024 daalt het budget van UWV voor het eerst sinds lange tijd substantieel. Daarmee slaat onze financiële positie in 2024 om. De afgelopen jaren was sprake van onderbesteding, omdat het feitelijke tempo waarmee we intern konden opschalen, achterbleef bij de snelle toename van ons budget. Nu doet het omgekeerde zich voor: het budget daalt waarschijnlijk sneller dan we de personele bezetting kunnen reduceren. In 2024 leidt dit mogelijk tot frictiekosten ten laste van onze reserves.

Afgezien van deze incidentele fluctuaties kende UWV de afgelopen jaren een structureel begrotingsevenwicht: er was voldoende financiering voor het uitvoeren van onze taken en het realiseren van de strategische doelstellingen. We verwachten dat, door een aantal ontwikkelingen, dit begrotingsevenwicht onder druk komt te staan. In de eerste plaats is de omvang van de ICT-portfolio de afgelopen jaren sterk gestegen en ligt de huidige omvang boven het door SZW gefinancierde deel. De behoefte aan ICT-change is groot, zowel vanuit het perspectief van verbeteren van de dienstverlening als het wegwerken van *technical debt*. In de tweede plaats nemen de kosten toe door de problematiek met betrekking tot het Sociaal Medisch Beoordelen. Dit wordt o.a. veroorzaakt door toenemende kosten voor dwangsommen (ca. € 15 mln.) en extra personeelsinzet, daarnaast gaan de verbeteringen die geïmplementeerd worden, gepaard met extra advies- en implementatiekosten. UWV probeert met gerichte sturing de uitvoeringskosten binnen de financiële kaders te houden, maar we verwachten dat dit niet lukt voor de extra kosten voor het oplossen van de problematiek van het Sociaal Medisch Beoordelen. Het komende interne begrotingsproces in oktober zal daar nog nader inzicht in geven. Indien het interne begrotingstekort inderdaad te zeer oploopt, valt te overwegen om een claim te doen in het MFO met betrekking tot deze problematiek (zie ook financiële bespreekpunten/claims).

Financiële bespreekpunten

Hier verzoeken we SZW om extra middelen voor onze financiële knelpunten (claims). Het gaat hierbij om grotere thema's waar al langer het gesprek over wordt gevoerd. Een goede onderbouwing en toelichting in de MFO is nodig, zodat SZW de noodzaak van de claim en de achtergrond begrijpt. Belangrijk hierbij is te realiseren dat de MFO hét jaarlijkse moment is om claims in te dienen bij SZW omdat de MFO aansluit op het begrotingsproces van het Rijk. Dit begrotingsproces is strak geregisseerd en kent harde kaders en deadlines. Het te laat indienen van financiële bespreekpunten betekent doorgaans dat SZW geen handelingsperspectief meer heeft.

Op dit moment hebben we de volgende thema's geïnventariseerd:

1. Sociaal Medisch Beoordelen
2. Wet Digitale Overheid (WDO)
3. Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (MEBV)

Binnen SMB lopen een aantal inrichtings- en implementatietrajecten (SMC vorming, Duale sturing, Taakdelegatie en het optimaliseren van Werkprocessen). Ten behoeve van deze ontwikkelingen worden extra kosten gemaakt. Daarbij komt de complicerende factor dat de werkprocessen SMB volop in beweging zijn. Dat heeft het gevolg dat een nieuw normtijd onderzoek pas na circa 3 jaar een betrouwbaar beeld gaat opleveren en een bijbehorende gevalideerde kostprijsberekening. Tot die tijd is er sprake van een bezetting die niet hard onderbouwd kan worden met een normtijd. Tevens is extra personeel nodig voor het wegwerken van achterstanden. Als gevolg van de achterstanden lopen de uitbetaalde dwangsommen op. Zodra de instroom aan medische beoordelingen niet meer leidt tot achterstanden, gaan deze dwangsommen met enig na-ijl effect afnemen.

De claims m.b.t. Wet Digitale Overheid (WDO) en Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (MEBV) worden de komende periode, evenals de SMB claim, verder uitgewerkt. Dit zijn jaarlijks terugkerende claims waarover afspraken zijn gemaakt met SZW.

Financiële risico's

Naast de onderbouwde knelpunten onderkennen we inmiddels ook een aantal financiële risico's die we nog niet kunnen kwantificeren vanwege nog lopende ontwikkelingen of vanwege een grote mate van onzekerheid. Gezien het gezonde financieel beeld kunnen we financiële tegenvallers opvangen, maar een samenloop van een aantal van deze risico's slaat wellicht een te groot gat slaan in onze reservepositie. Deze risico's willen we wel alvast onder aandacht brengen van SZW om eventuele toekomstige verrassingen te voorkomen.

In dit kader willen we uit de eerste inventarisatie als risico meenemen de loonprijsontwikkeling/CAO (zie tevens de recente brief van de vakbonden aan de Minister van SZW) in relatie tot de LPO vergoeding en het Pensioendossier. Daarnaast vormen de gestegen kosten voor ICT een risico naar de toekomst toe.

Vorstel proces MFO

SBK en FEZ werken gezamenlijk de MFO 2024-2029 uit op basis van onderstaande planning. Mocht daarbij extra overleg met SZW nodig zijn, dan plannen we dat aanvullend in. Divisies worden betrokken in de goede onderbouwing en toelichting van de financiële bespreekpunten.

Wanneer	Wat
<i>okt</i>	<i>Uitwerking MFO</i>
3 okt	RvB-bespreking Proces + hoofdlijn MFO
5 okt	Beleidsstafel Eigenaarsonderwerpen
19 okt	Directeurenoverleg Eigenaarsonderwerpen (DOE)
30 okt	Opdrachtgeversoverleg (OGO)
31 okt	RvB-bespreking concept MFO
<i>nov t/m dec</i>	<i>Verdere uitwerking MFO</i>
2 nov	Beleidsstafel Eigenaarsonderwerpen
7 dec	Beleidsstafel Eigenaarsonderwerpen
12 dec	Driehoeksoverleg
12 dec	RvB vaststelling MFO en aanbiedingsbrief
14 dec	Directeurenoverleg Eigenaarsonderwerpen (ter info)
15 dec	Verzending MFO aan SZW

De MFO is een UWV-product. Er is geen akkoord van SZW nodig op de claims die we indienen. De MFO is bedoeld om SZW in stelling te brengen voor de begrotingsgesprekken met het ministerie van Financiën. Daarbij is het van belang om bij de uitwerking van de claims SZW goed mee te nemen in de argumentatie en onderbouwing van UWV. Zij moeten de noodzaak begrijpen van de claims die we indienen. Dat betekent niet dat de claims die in de MFO landen worden toegekend, maar stelt SZW wel in staat om zich daarvoor hard te maken richting het ministerie van Financiën. Het meenemen van SZW in aanloop tot de MFO verloopt waar mogelijk via de formele overlegstructuur met opdrachtgever en eigenaar:

1. In het Driehoeksoverleg op 12 december bespreken we het concept MFO met SZW.
2. Daarnaast spreken we hierover met SZW via de verschillende beleidsstafel waaronder de maandelijkse Beleidsstafel Eigenaarsonderwerpen (BEO) en het directeurenoverleg Eigenaarsonderwerpen (DOE) en het Opdrachtgeversoverleg (OGO).

Achtergrond

Waarom inventariseert UWV nu al financiële bespreekpunten voor 2025 en verder?

SZW moet zijn financiële wensen voor 2025, inclusief eventuele mee- en tegenvallers, begin 2024 melden aan het ministerie van Financiën. SZW besluit begin januari over de inzet ten aanzien van zijn financiële wensen. Door de MFO in december aan SZW te verzenden, sluit UWV optimaal aan op het jaarlijkse proces van de rijksbegroting. Claims die niet meelopen met de MFO missen het momentum, hetgeen doorgaans betekent dat SZW geen handelingsperspectief meer heeft.

Voorjaarsbesluitvorming

Begin 2024 moeten alle ministers hun financiële wensen voor 2025, inclusief eventuele mee- en tegenvallers, melden aan de minister van Financiën. De minister van Financiën voert met zijn collega ministers begrotingsgesprekken. De uitkomsten van deze gesprekken landen in de Voorjaarsnota; een tussentijds overzicht op de begroting van het lopende jaar (met daarin mee- en tegenvallers, intensiveringen en ombuigingen). In de zomer worden de afzonderlijke begrotingen van de ministeries geactualiseerd. In augustus besluit de Ministerraad over de rijksbegroting voor het volgende jaar. Vervolgens gaan de voorstellen voor advies naar de Raad van State. De begrotingen voor 2024 worden op Prinsjesdag in de vorm van wetsvoorstellen aan de Tweede Kamer aangeboden, met als overkoepelend stuk de Miljoenennota. We realiseren ons bij dit alles dat het niet helder is hoe de formatie van een nieuw kabinet en de voorjaarsbesluitvorming elkaar in 2024 gaan beïnvloeden.

Gevolgen voor mensen

Het wel of niet verkrijgen van financiering kan betekenen dat activiteiten wel of geen doorgang kunnen vinden en heeft derhalve impact op het wel of niet uitvoeren van taken verbonden aan deze activiteiten.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Het indienen van financiële bespreekpunten maakt het mogelijk deze extra activiteiten uit te voeren én dat financiering geen herallocatie binnen het eigen budget betekent.

Strategische aspecten van het besluit

Het indienen van financiële bespreekpunten geeft SZW handelingsperspectief voor de begroting van 2024.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

Het indienen van financiële bespreekpunten maakt het mogelijk deze extra activiteiten uit te voeren én dat financiering geen herallocatie binnen het eigen budget betekent.

Duurzaamheid

Geen impact op duurzaamheid

Vervoltraject besluitvorming

Na RvB bespreking op 3 oktober werken SBK en FEZ, met input van divisies, de MFO gezamenlijk verder uit. Bespreking van (concept) MFO vindt plaats in de RvB-vergadering van 31 oktober gevolgd door vaststelling op 12 december. Tussentijds vindt afstemming met SZW plaats. Op 15 december versturen we de definitieve MFO (met begeleidende aanbiedingsbrief) aan SZW. Zie ook 'proces MFO'.

Communicatie

De MFO is een formele brief van UWV aan het ministerie van SZW. De MFO wordt niet aan de Tweede Kamer gestuurd of gepubliceerd.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden (onderbouw ook de keuze voor opties 2, 3 en 4):

- Ja, in hun geheel
- Deels, markeer in de documenten wat niet openbaar gemaakt kan worden
- Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet
- Nee, helemaal niet